

HADRIÁN 3

26/6/2022

festivalregiony.cz

Zpravodaj Mezinárodního
divadelního festivalu Regiony

REGIONY
MEZINÁRODNÍ
DIVADELNÍ FESTIVAL
HRADEC KRÁLOVĚ

REPORTÁŽ
ZE VČEREJŠKA

MICHAL ZETEL:
PROČ SE DO DIVADLA
VŮBEC VYDÁVAT?

VOŘÍŠKOVĚ
DIVADELNÍ
MINIATURY

TÉMA LES

JOSEF VÁCLAV SLÁDEK
(*1845 – †1912)

LESNÍ STUDÁNKA

Znám křišťálovou studánku,
kde nejhlubší je les,
tam roste tmavé kapradí
a vůkol rudý vřes.

Tam ptáci, laně chodí pít
pod javorový kmen,
ti ptáci za dne bílého,
ty laně v noci jen.

Když usnou lesy hluboké
a kolem ticho jest,
tu nebesa i studánka
jsou plny zlatých hvězd.

LESNÍ ZÁKON

Co je v lese dovoleno

Ze zákona má každý právo na volný přístup do lesů. Vlastníci lesa nesmí svůj les oplotit, s výjimkou pro lesní školky, ochranu lesních porostů před zvěří, obory nebo farmy chovů zvěře. V lese můžete také sbírat pro vlastní potřebu lesní plody a suchou na zemi ležící klest.

Co je v lese zakázáno

Právo volně vstupovat do lesů však s sebou nese i povinnosti stanovené k ochraně lesa. Zákon o lesích zakazuje les jakkoli poškozovat. Výslovně se pak nesmí například:

1. Rušit klid a ticho;
2. Jezdit a stát s motorovými vozidly;
3. Jezdit na kole mimo vyznačené lesní cesty nebo trasy;
4. Kouřit a rozdělat otevřený oheň mimo vyhrazená místa (ten je zakázáno rozdělat až do vzdálenosti 50 metrů od okraje lesa!);
5. Odhazovat hořící nebo doutnající předměty;
6. Tábořit mimo vyhrazená místa;
7. Znečišťovat les odpady a odpadky;
8. Sbírat lesní plody způsobem, který poškozují les;
9. Těžít nebo ničit stromy a keře.

Na pobyt v lese se také vztahují povinnosti, které ukládá zákon o ochraně přírody a krajiny. V lese tak například nesmíte ničit zvláště chráněné rostliny nebo ohrožovat zvláště chráněné živočichy.

TIPY REDAKTORŮ NA DNEŠNÍ DEN

Moje maličkost je na festivalu za literaturu. Pokud jste pravidelnými čtenáři Hadriána, možná jste zaregistrovali můj seriál o knihách, které se zde představí ve scénické podobě. Některé se však do seriálu nevešly. Dnes to bude například Kafkův *Proces* ve čtyři hodiny v Besedě. Příběh o nesmyslnosti zlovůle úřednického aparátu, a ještě nesmyslnější neschopnosti jedince vůči aparátu vystoupit, nepodřídit se mu, je bohužel aktuální i po více než sto letech od jeho napsání. V Brně byl uveden teprve podruhé, a to v divadle Polárka pod vedením režiséra Filipa Nuckollse. Obstojí Josef K. jako rebel a bojovník proti systému ve 21. století?

Domínik Melichar

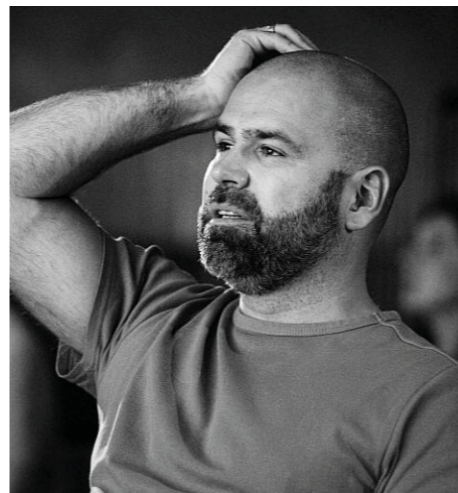
Nejen divadlem jest návštěvník Regionů živ, a tak mé dnešní tipy budou zvat přímo ke krmi hudební. V 18:00 na Klenot stage Na Terasě rozjede svůj koncertní set punk-rocková legenda *Píča*, na kterou na stejném místě od 20:00 naváže *Původní Bureš*, žánrově oscilující mezi rockem, psychedelií a folkem, a ve 20:45 pak na Letní scéně Klicperova divadla koncertní návrat jedné z nejlepších divadelních kapel ve středoevropském kontextu *Mastix*. Do tance tedy!

Petr KlariN Klár

O TŘECH SESTRÁCH I MNOHA DALŠÍCH VĚCECH

Dvě města, dva muži, dva profesně propletené osudy. Formulace, která připomíná úvod soap opery, je čirou realitou. Režiséra Michala Zetela a herce Františka Maňáka kromě jiného spojuje i jejich přesun z Uherského Hradiště do Jihlavy. Více o jejich sbíhavých i rozbíhavých trasách se dočtete v následujících rozhovorech.

S MICHALEM ZETelem

Aktuálně míříš do funkce uměleckého šéfa v Horáckém divadle v Jihlavě. Co tě tam vábí a jak dlouhý proměnit místní umělecké počínání?

Vábí mě tam proces, který přede mnou započali mí předchůdci Pavel Šimák a Michal Skočovský a zejména ředitel Ondrej Remiáš. Nechci místní umělecké počínání nijak proměňovat, ale naopak na ně navázat a pokračovat dále. Cílem je nejlepší regionální divadlo v Evropě. A „regionální“ neznačí ligu, ve které se hraje, ale funkci, kterou divadlo zastává. Ve zkratce: chceme mít plný sál a zároveň objíždět mezinárodní festivaly. Troufám, vím, ale není to nemožné. Mimoto cílíme na další aktivity, které nesouvisí přímo s velkou scénou, jako jsou lektorské programy, vzdělávací a komunitní činnost.

Kdo tě ve tvém tvůrčím směřování nejvíce ovlivnil?

Asi to bude znít zvláště a možná i arogantně, ale asi já sám. Dospěl jsem po letech do stavu, že když jsem na zkoušce s herci, kteří se mnou chtějí pracovat, už si do toho sám sobě nekecám a sdílím s nimi většinu útržkovitých a někdy až naprosto scestných nápadů a oni to většinou pak přetvoří v divadlo. Chci tím říct, že jsem sám sebe dlouho ovlivňoval poněkud v negativním smyslu a teď už si to tolik nedělám.

Jak se zrodila idea inscenovat Čechovovy *Tři sestry* jako částečně improvizovaný scénický projekt?

Idea se zrodila ze situace. Zdálo se mi, a to možná doslovně, když na to teď tak vzpomínám, že v tomto období si divadlo mimo jiné musí klást i otázky po vlastním smyslu a funkci. Co to vlastně dnes znamená dělat divadlo? Nebo uvádět hry, jako jsou *Tři sestry*? Co dokážeme nabídnout více než streamovací platformy a televize? Proč se

do divadla vůbec vydávat? S respirátorem, s testem, proč vlastně? Odpověď neznám, ale vím, že už to nikdy nebude jako předtím. Proto hledám. A taky se mi zdá, že je to nějak zakotveno v samotném Čechovovi. Podstatou jeho her jsou situace a kompozice tematických linek, nikoliv jazyk samotný ve smyslu lyrické kvality. Proto je částečně zbytečný a můžeme se naplno věnovat situacím.

S FRANTIŠKEM MAŇÁKEM

Františku, jaké bylo tvoje studium na JAMU v hereckém ateliéru Lukáše Riegra a Michala Zetela?

Lepší, než bych si kdy dokázal představit. Lukáše vnímám jako nejschopnějšího pedagoga herectví, se kterým jsem se kdy setkal, a spolu s Michalem Zetelem tvořili neopakovatelné kombo. Lukáš coby herec umí skvěle podpořit, poradit i povzbudit. Přitom se nesusazuje jen jedním přístupem k herectví, naopak nechává člověka, aby si našel to, co jemu vyhovuje nejvíce, a v té cestě ho podpoří. Studovat pod ním byla obrovská klika.

Jak bys zhodnotil své angažmá v Uherském Hradišti a za čím odcházíš do Jihlavy?

Co se profese týče, tak jsem maximálně spokojený, měl jsem v Hradišti krásné role a za každou z nich jsem velmi vděčný. Nechci, aby to vypadalo tak, že už mi Slovácké divadlo nemá profesně co nabídnout, ale po čtyřech letech je čas na výraznější změnu prostředí a načerpání nových impulzů. Pak je tady ještě rovina lidská a ta je bolavá. V Uherském Hradišti jsem poznal spoustu krásných lidí, co mi přirostli k srdci, a nejráději bych si je vzal na tu cestu s sebou. Musím prostě doufat, že v nové etapě budeme stále spolu, byť dvě hodiny autem od sebe.

Jak vnímáš rozdíl mezi jednotlivými soubory a atmosféru daných měst?

Oba soubory vnímám jako velmi schopné a jsem rád, že si můžu vyzkoušet být jejich součástí. Co se měst týče, tak zatím největší rozdíl, který jsem zaznamenal, je, že v Jihlavě se daleko hůř běhá. Je to pořád do kopce a z kopce, v Uherském Hradišti jsem si byl schopný vyběhnout směrem na Kostelany a zpátky a celé to byla krásná rovinka.

Jaký je tvůj vztah k dramatické tvorbě A. P. Čechova?

Jeho hry znám ze školy, kdy jsme je museli přečíst na zkoušky. Jsem za to rád, protože díky tomu jsem si mohl na festiva-lech, a teď mám konkrétně na mysli Setkání/ Encounter, naplno užít jejich inscenování v cizích jazycích. První, kterou jsem na jevišti viděl, byly právě *Tři sestry* v podání gruzinských studentů a byl to naprosto strhující zážitek.

Kdo je tvůj podplukovník Veršinin?

Člověk, který toho hodně namluví. Je velmi blízko k hlubšímu uvědomění si sebe sama i světa okolo něj, ale nikdy k tomu reálně nedojde. Už během zkoušení jsem měl problém s jeho filozofií, kdy tvrdí, že štěstí leží někde v nedosažitelném budoucnu. Domnívám se totiž, že je tady a teď. To se pak těžko improvizuje, když se se svou postavou v tom hlavním neshodnu, ale možná to vytváří zajímavý kontrast.

Co by podle tebe na vaše neortodoxní zpracování řekl autor?

Byl by rád. Snažil se zachytit život se vším všudy a naše společná improvizace tomu odpovídá. V životě si taky namyslíme spoustu věcí, které se nakonec uskuteční úplně jinak, než jsme je zamýšleli. A stejně tak to máme na jevišti.

Připravuješ se nějak speciálně na reprízy inscenace, která je částečně improvizovaná?

Ano. V den, kdy ji hrajeme, se s ní ráno už probouzím. Snažím se vnímat všechno, co mi den nabídne, a dívat se na to Veršininovým očima. Pak si zopakují text, který je pevně daný, a zkusím si zafilozofovat, abych měl pocit, že vím, o čem mluvím, ale stejně mě to pak na jevišti překvapí. Veršinin je ještě k tomu milovník, na tuhle část se ale připravovat nemusím, tam stačí, že na jevišti vidím Marii (Pavlinku Hejčmanovou), a jde to samo.

Probíhá kolektivní ladění?

Probíhá, hned v úvodních minutách inscenace a přímo před lidmi.

V čem je specifikum Zetelova uměleckého vedení?

Na takovéto věci odpovídat neumím. Dobře ví, co chce, a jde si za tím, ale jestli se to dá považovat za nějaké specifikum, to nevím. Jsem jenom rád, že už jsme s Michalem společně udělali spoustu inscenací, a mám pocit, že na sebe dobře slyšíme. Dokonce budeme v HDJ spolupracovat na muzikálu a na to se moc těším.

Posloucháš *Tři sestry*?

Neposlouchám.

Ptal se Petr KlariN Klár

Redakce
Lenka Dombrovská (šéfredaktorka)
Petra Zachatá (editorka)
Domínik Melichar (korektury)
Jan Motal (dětská stránka)
Petr KlariN Klár a Viktor Hájek
Redakční kontakt: lena.ds@seznam.cz

Sazba: Čarokrásno kolektiv
Foto: Archivy divadel
Reportážní foto: Martin Sedláček
Tisk: Martin Sedláček

Festival pořádá
Klicperovo divadlo, Divadlo Drak, kontrapunkt
www.festivalregiony.cz

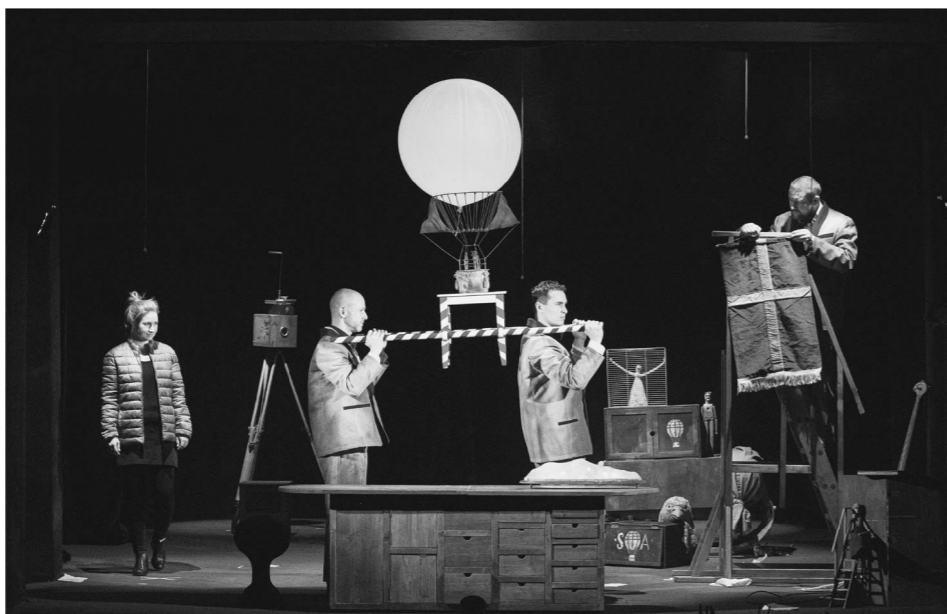
HLOUBKY A BARVY SKUPINY KORA ET LE MECHANIX

Hudbu experimentální skupiny Kora et le Mechanix uslyšíte na Regionech dvakrát. Dnes od 15.30 v inscenaci Filipa Homoly *Expedice: Má láska!* a především pak naživo po deváté hodině večerní v Šapitě před Drakem. Během hodinového koncertu zazní mimo jiné ukázky z nového alba *Le Pôle Nord*.

Skupinu založili v roce 2004 Michal Kořán a Filip Homola, kteří se společně dlouhodobě věnují ambientní a experimentální elektronické hudbě. Veřejnou premiéru měla Kora et le Mechanix v roce 2006 v pražském Paláci Akropolis.

V roce 2012 vydali album *300 měsíců*, které bylo inspirováno československou sci-fi literaturou padesátých a šedesátých let. Album je prezentováno na třídní multimedialní instalaci v Divadle Archa. Název alba (300 měsíců = 25 let) zároveň oslavuje tak dlouhou trvající spolupráci obou hudebníků. V roce 2015 vyšla deska nazvaná *10000 žárovek*, již inspiroval experimentální básnický epos německého spisovatele Hanse Magnuse Enzensbergera *Záník Titaniku*. V roce 2016 Kora et le Mechanix nahráli hudbu k lyrickodramatické rozhlasové hře Jiřího Ortena a Zdeňka Urbánka *Blahoslavení tiší* (režie Radim Nejedlý). Další rok komponovali hudbu pro Naivní divadlo Liberec k inscenaci *Jsou místa oblíbená tmou, kde nikdy a nic na ostrovech se skrývá odlehlych*. Scénická hudba vychází na CD jako příloha divadelního programu i samostatně na CD na značce Blue Lizard.

„Taková hudba je neuchopitelná. Když ji chcete někomu popsat, tak si každý představí něco jiného, něco, co je utvořeno jeho

představou, jeho zkušenostmi. Hudba existuje, jen když je hrána, je dílem okamžiku. Dohrajete a ona zmizí, zůstane vám jen vzpomínka. Není jako socha nebo obraz, na který se díváte, jak dlouho potřebujete k jeho pochopení. Hudba plyne společně s časem. To má společné s filmem. A pokud ji opravdu chcete soustředěně vnímat, tak jelikož vás svět okolo rozptyluje, měli byste mít při poslechu zavřené oči. A teprve pak nastane ten pravý okamžik, že se do hudby ponoříte a vnímáte celý její prostor, barvy, hloubku. Zkuste to a budete překvapeni, co vše se tam ukrývá,“ popisuje Michal Kořán

VOŘÍŠKOVÉ DIVADELNÍ MINIATURY

Hana Voříšková je herečka a výtvarnice původem z Litomyšle. Všechny své inscenace si od začátku do konce vymýšlí sama. Autorský je nejen příběh, ale i všechny kulisy, objekty a loutky. V repertoáru má krátká dětská představení, která netrvají déle než několik minut, i půlhodinová vyprávění. Publikum Hany Voříškové tvoří jednotky, maximálně desítky diváků, a proto představení hraje i několikrát denně. Divadlo je však pro Voříškovou pouze koníček, její profesí je pedagogika – učí děti výtvarnou výchovu nebo vede dramatický kroužek.

Hana Voříšková se narodila 5. května 1964 v Litomyšli. V dětství se s rodiči přestěhovala do Chocně. Absolvovala střední pedagogickou školu a v osmdesátých letech pečovala o děti v mateřské škole. Následně vystudovala Pedagogickou fakultu Univerzity Karlovy, obor český jazyk a výtvarná výchova. Od devadesátých let učí na základní umělecké škole v Chocni. Absolvovala také kurz pro vedoucí dětských divadelních sborů na lidové konzervatoři Východočeského kraje.

Svou první inscenaci *Oříšková chaloupka* improvizovaně zinscenovala pro děti svých přátel, když venku pršelo. Neměla tehdy po ruce více než dvě lžičky a bábovku. V příběhu se bábovka ujídá a chaloupka tak postupně mizí. V projektech se odráží osobními zážitky, jsou silně hudební. Inspirací jí je například Jarek Nohavica nebo Karel Plíhal. V posledních deseti letech se věnuje i tvorbě divadelních klipů k živé hudbě. Spolupracuje zejména s hudebníky, kteří hrají lidové písně.

Říká o sobě, že vždy dělá to, co jí zrovna baví. Na kurz krajinomalby jednou uplácala z jílu z kaluže sochy a vytvořila tak základ své inscenace *O zlaté rybce*. Vydává také vlastnoručně vyrobené knížky nebo krasohlady. Neustále vyrábí nové kulisy a objekty, pro svůj osobní vztah k nim se jich ovšem nerada zbavuje, a tak jí nezbývá než s nimi hrát. Nejčastěji používá ploché

album s názvem *Soundscapes Eternity, Landscape Anthropology and Evening Gods of Railroad Crossings* (2018), jímž muzikanti složili poctu otevřené krajiny.

V roce 2019 připravili scénickou hudbu k inscenaci Naivního divadla Liberec s názvem *Pouť krkonošská*, která byla nominována v Cenách divadelní kritiky na nejlepší scénickou hudbu roku. Zatím posledním albem je *Le Pôle Nord*, které vyšlo v roce 2022 u vydavatelství Polif.

Hudbu si můžete poslechnout na <https://koraetlemechanix2.bandcamp.com/>.

Lenka Dombrovská

papírové loutky. Její papírová divadélka se musejí vejít do cestovního zavazadla, proto jsou vystoupení určena skromnějším hledišti. Lidem, kteří mají problémy s viděním drobných detailů, doporučuje připravit si brýle.

S Hanou Voříškovou je spojen také koncept takzvaných divadelně-písničkových automatů. V setmělé místnosti, do níž se vstupuje jednotlivě, naaranžuje malou scénu – osvětlenou papírovou krabicí podobnou obrazovce automatu. Po vhození mince se rozehraje krátké loutkové divadlo pro jednoho diváka.

Přesýpání, které budeme moci dnes v Rytířském sále Městské hudební síně zažít, je originální projekt na pomezí recitálu, objektového divadla a meditativní performance. Během osmnácti minut se za pomoci mísy a pytlíku s pšenicí přesýpají obrazy autorčiných básní. Obrazy bez poetiky básní nemohou existovat a stejně tak nemohou být básně recitovány bez interakce s pšenicí. Je to dokonalý symbolický stav, kdy se svět hraničí s slovy sloučil s hraní si s významy objektů. Loni *Přesýpání* vyhrálo třetí cenu na festivalu loutkového divadla *Přelet nad loutkářským hnídem*.

Viktor Hájek

KAMARÁD KAMARÁDA MI ŘÍKAL...

KE SBÍRKÁM ČERNÁ SANITKA
PETRA JANEČKA

„Jednotlivé varianty této strašidelné pověsti (o stopařovi vraždícím osamocené automobilistky drátem ze zadního sedadla, pozn. aut.), kterých se nám podařilo získat celkem 26, se od sebe liší hlavně detaily – struktura jejich syžetu zůstává poměrně neměnná. Stabilními motivy jsou u této pověsti genderově jasně rozlišitelní aktéři. Hlavní hrdinkou je vždy žena jedoucí sama automobilem a zákeřným stopařem – maniakem vždy muž. Stabilním motivem zůstává i přání stopaře předsednout si na zadní sedadlo a nalezená škrťací struna v kufříku...“

Byly doby, kdy si lidé vyprávěli příběhy uvozující je větami typu *Bylo nebylo, Byl jednou jeden král* nebo *Za devatero horami a devatero řekami*. Dnes jim říkáme pohádky, ale ve své době mohlo jít i o drsnější podobu ústně vyprávěných a v dřívější většině smyšlených historek sloužících k pobavení nebo vystrašení posluchačů. Možná vás překvapí, že tento druh vyprávění s moderními technologiemi, internetem a globalizací nezmizel. Jen se změnila slova. Dnes tyto příběhy začínají typicky *Kamarádovi*

mýho kamaráda se stalo..., *Kámoška mi vyprávěla drsnou historku, která se stala kolegyni jejího přítele*, případně *Tohle se fakt stalo souseďovi gynekologa mojí kadeřnice...* Zvykli jsme si jim říkat městské legendy (urban legends), městské mýty (urban myths) nebo třeba moderní pověsti (modern legends). Stejně jako jejich předchůdci se ale většinou nikomu nestaly a v různých obdobích kolují často nejen napříč republikou, ale i světem. Někteří etnologové a vědci zabývající se moderním folklorem těmto příběhům dokonce říkají FOAFTALES (z anglické zkratky FOAF, friend of a friend, kamarád kamaráda).

Zpět k úvodnímu citátu: tentokrát nám na stranu 27 vyšel bohužel komentář. Výživnější by byla strana 26, kde je jedna ze 136 současných fám a pověstí, jež tvoří první sbírku toho druhu u nás s názvem *Černá sanitka*. Jejím autorem je folklorista Petr Janeček (jehož semináře na téma moderní mýty jsem se v době svých studií na FF UK účastnil, stejně jako sběru těchto mýtů – dodal jsem příběh o pankáči, který strávil noc pod dekem sedačky ve starém ruském typu pražského metra) a dodnes už těchto sbírek vyšlo pět, ta poslední v roce 2020, s více než desetiletým odstupem od čtvrté, věnované hoaxům, fámám a konspiracím. Pozoruhodné na posledním

dílu je autorovo zjištění, že klasické moderní legendy, jež naplnily první tři sbírky *Černé sanitky*, už najednou z veřejného prostoru mizí. Můžou za to chytré telefony a sociální sítě, s nimiž se už nová generace, především generace Z a částečně i mileniálové, narodili a jejich folklor vypadá jinak: internetové memy, hoaxy, fake news, konspirační teorie a creepypasty. Staré dobré historky, jako je ta o vraždícím stopařovi, už považují mladí lidé za trapný doklad své doby.

V Ústí nad Labem ale zdá se tyto staré dobré horory ještě žijí. Pro svou inscenaci si tvůrci vybrali dvě historky z první sbírky: titulní *Černou sanitku*, tedy sanitku (případně pohřebák, černé auto, v Mariánských Lázních dokonce modrý traktor), která po večerech sbírala zejména osamělé děti, odvážela je neznámo kam, kde na nich kdosi dělal strašné pokusy, vivisekci apod. A vedle ní ještě mediálně rozšířený příběh o duchu esesáka (ale taky možná vojenského zběha, nebo dokonce sestřeleného irského pilota amerického bombardéru) Hanse Hagena, který vraždil trampy v lomu Amerika. Kterou historku dáte k dobrou večer u piva v Žižkáčích? A co kyž kolem Soudu, až půjdete domů, projede černá sanitka...? Bojíte se?

Dominik Melichar

ANKETA LES

Ačkoli festivaloví diváci nevidají les ani z vlaku, zdá se, že by se nezlobili, kdyby se část programu v nějakém lese odehrávala.

1. Byli jste někdy v lesním divadle? Ocenili byste ho jako další scénu na festivalu?
2. Chodíte-li pravidelně do lesa, co tam hledáte?
3. Smrk, nebo dub?

Kateřina z Prahy, zaměstnankyně kina, toho času na mateřské

1. Než se narodil Ondra, jezdili jsme pravidelně na Dejvičky do Řevnic. Až to s Ondrou zase půjde, doufám, že se tam vrátíme. Zajímavý by to tady bylo na lesním hřbitově, my jsme trochu dekadenti.
2. Moc pravidelně ne, manžel občas s trempíky, ale jako rodina se do lesa dostaneme párkrát v roce. Ale to už jsou takový ty velký jako Šumava, Jizerky a podobně. Hledáme hlavně tabule s hrani pro děti.
3. Tis. Máme ho na zahradě.

Štěpán z Velkých Přílep, výpravčí, toho času s dětmi

1. Naše čundry, to je takový lesní divadlo. Kdyby se přejíždění mezi festivalovými místy provozovalo vlakama mezi lesem a centrem, jistě by vznikla nová scéna právě tam. Ve vlaku.
2. Pravidelně jezdím do lesa na čundry. Pravidelně hledám čelovku. Bez čelovky to není úplně snadný.
3. Rozhodně smrk. Zapaťte si oheň dubem...

Dáša z Třeboně, copywriterka, toho času bez dětí

1. V Třeboni máme rybníky. Líbilo by se mi divadlo na rybníku. Je v Hradci rybník?
2. No, v Třeboni máme rybníky. Kdyby tu byly ale lesy, asi bych v nich hledala rybníky.
3. Smrk je usmrkanec a dub zas natvrdlouš. Nešla by jablůň? Z tý by byl aspoň cider.

Za odpovědi děkuje Dominik Melichar

CESTA ZA ČINOHROU A ZASE ZPÁTKY – DOMŮ

Po bouřlivé noci z pátku na sobotu následoval den zasvěcený královehradecké činohře. Inscenace *Na koho to slovo padne* i *Prolomit vlny* ukázaly herecký soubor Klicperova divadla ve velmi dobré kondici, a to hned ve dvou diametrálně odlišných žánrech: situačně-absurdní komedii a moderní tragédii.

Hra nedávno zesnulého maďarského autora Gábora Görgyho *Na koho to slovo padne*, již Klicperovo divadlo nastudovalo v české premiéře, pracuje s jedinou zastřešující dramatickou situací tvořenou třemi konstantami: pět mužů, uzamčená zastávka metra a jedna pistole. Černá komedie je vlastně podobenstvím o zhoubném vlivu moci, křivícím charakter člověka. Ať už se zbraň dostane do rukou recidivistovi, aristokratovi, vesničanovi či intelektuálovi, výsledek je stejný – místo aby svou mocenskou převahu využili k hledání možností, jak se ze špinavé díry dostat, propadnou násilnickým, vpravdě diktátorským choutkám.

Görgy na situačním konstruktivně demonstruje, jak snadno se demokracie zvrhne v totalitu. Stačí, aby si jeden člověk (či skupina) v patové situaci uzurpoval moc a prostředky k jejímu udržení (tedy k vymáhání poslušnosti). A nesejde na tom, zda se u kormidla (pistole) ocitá natvrdlý primitiv s komplexem méněcennosti Cukrouš (Jakub Tvrdík), noblesní Milostpán-nacionalista (František Staněk), vesničan-kolektivist Martin (Josef Čepelka) či nesnesitelně prezíravý intelektuál Moudrý (William Valerián). Pátý muž, bezpáteří patolízal Müller (Jiří Zapletal) se pak stává ztělesněným typem podlézavého chameleona, který se ze strachu o svůj krk přizpůsobí jakémukoliv režimu. Pistole se tedy příznačně nikdy nechopí.

Typově dobře obsazení herci ve spolupráci s režisérem Michalem Vajdičkou Görgyho well-made-play naplňují stále absurdnějšími mikrosituacemi, jejichž hnačím motorem je většinou Zapletalův Müller. Ve své úslušnosti se může přetrhout, a tak proskočí bufetovým okénkem pro kus žvance, posléze zase běhá pánčkovitě pro klíč od WC po vzoru aporťujících pejsků. *Sluha dvou pánů* v nejlepších letech... Ani zvyšující se míra absurdity ale nedokáže zastřít, že princip postupného přebírání zbraně, tedy nadvlády, je v podstatě dosti předvídatelný – jedinou neznámou zůstává, jak celá ta tragikomedie skončí. Padne výstřel, nebo se nakonec dokážou domluvit? Ani jedna možnost není správně, neboť absurdita zase jednou převezla zákony logiky. Naneštěstí pro postavy, naštěstí pro diváky.

Bylo zvláštní vidět Jiřího Zapletala, Jakuba Tvrdíka, Františka Staňka a Josefa Čepelku jen o pár hodin později v adaptaci Trierovy filmové klasiky *Prolomit vlny*, která si od nich vyžádala mnohem subtilnější, ukázněně psychologické herectví. Inscenaci v režii Pavla Kheka ovšem opanovala především vycházející hvězda souboru Natálie Holíková, která obdivuhodně ztvárnila navzdory manželovu zranění oddaně milující, s Bohem rozprávějící Bess. Oproti filmové verzi je její hrdinka živelnější a svéráznější, méně křehká, zato s o poznání podrážděnější psychikou. Celou dobu je oděna v bílém, aby nebylo pochyb o tom, že jde o andělsky čistou bytost, tragickou oběť slepé víry v Boha či spíše v její zdeformovaný obraz, utvářený bigotním, necitelným protestantským prostředím, které je obzvláště nepřátelské vůči ženám. Holíková dojemným způsobem vyklene tragický oblouk postavy, na síle mu ale v druhé polovině ubírá až příliš doslovné, zbytečně stupňované zobrazení všeho toho hnusu, kterému se z lásky vystaví. Vždyť její osud se má stát především jímavým symbolem ženské vůle k sebeobětování, takto doslovných důkazů není třeba. Kdo ví, možná by dnes kvůli těmto scénám neobstál ani původní Trierův film, scénická adaptace jimi ale trpí. Divadlo je přeci jen jiné médium.

Že nezmiňuji třetí sobotní vklad Klicperova divadla, *Maryšu* v režii Michala Háby? Viděla jsem ji už dříve a podruhé se mi na ni nechtělo, neboť jde o ten typ inscenace, kdy přímočarý režijní výklad válkuje život na jevišti. Přirovnání Maryši

k Anně Kellnerové, tedy k rozmazlené holčičce tatínka-miliardáře a jejich vynucených zásnub ke koňskému handlu až příliš brzy vyjeví, o co Hábovi jde: vyspílat světu, jemuž vládnou „prachy“. Na dvouhodinovou inscenaci je ale toto sdělení poněkud málo...

Uchýlila jsem se tedy na rozdávěný pažit před Drakem a nechala se cestovatelkami Dominikou Špalkovou a Bárou Ungerovou pozvat na nenucenou *Expedici k domovu* do obytného přívěsu Moetivi

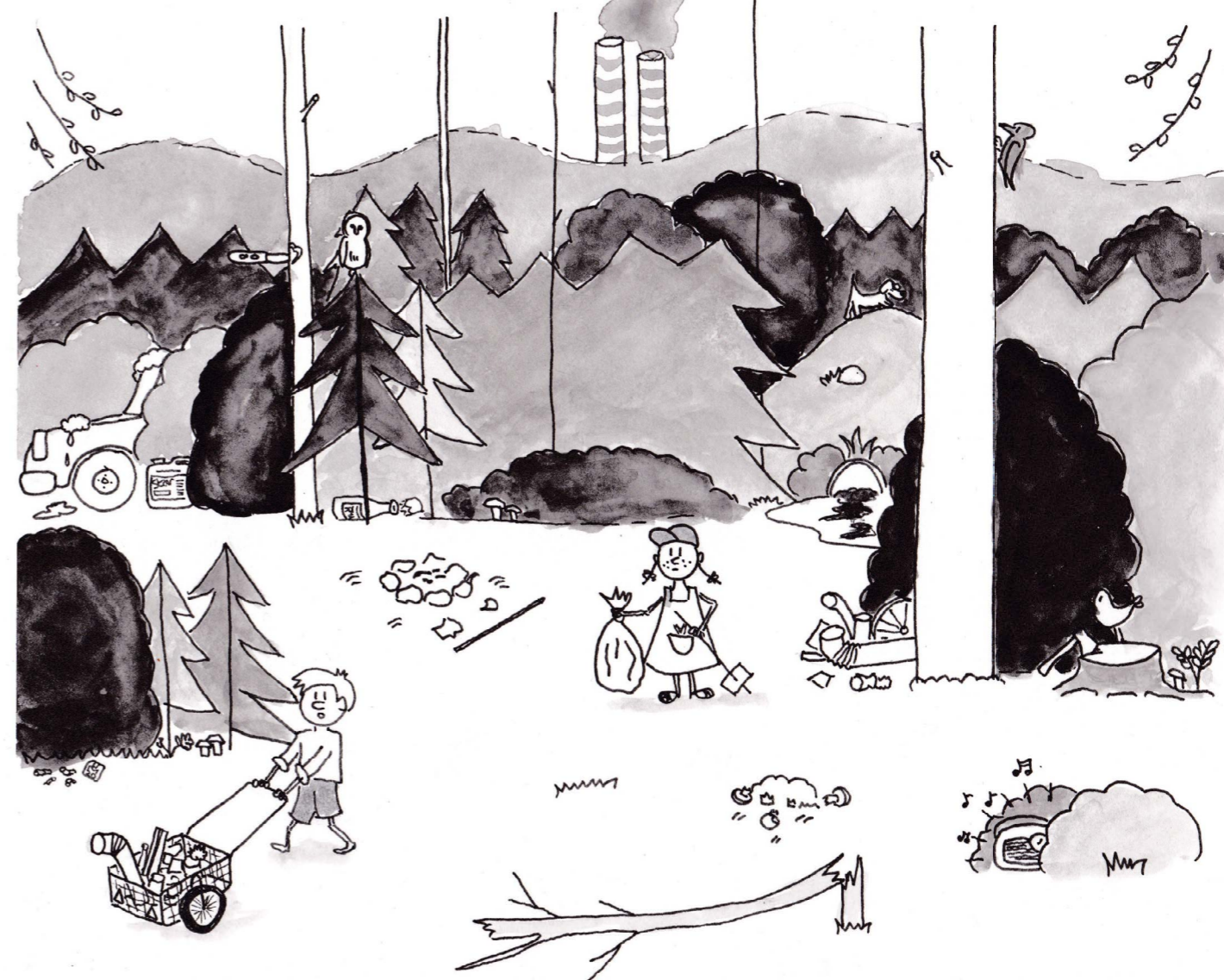

Karavan s rozkošným modro-žluto-červeným interiérem a spoustou skrýší s krabičkami se suvenýry z cest. Poetické, atmosférotvorné představení s prvky výtvarné instalace pouhých osm návštěvníků nechá zakusit myšlenku, že pocit domova si uvědomujeme ve chvíli, kdy nám chybí. Bez cest by tedy nebylo domova, stejně jako nemá smysl cestovat, když se nemáme kam vrátit. Domov na kolečkách může být v tom případě jedině výhodou. I s námi se karavan nakonec naoko rozjel, a i když jsme se doopravdy nepohnuli ani o píď, najednou jsme se ocitli na pláži s mušlemi a stánkem s pohledy. A mně konečně došlo: léto je tady!

Petra Zachatá

CHRAŇTE LESY!

Ahoj! Pomož nám uklidit les. Najdi na obrázku všechno, co do lesa nepatří.

NEDELE 26/6/2022

English friendly
rodinné/family friendly

celý den	Gočárovo schodiště	Oáza	The Oasis		Tygr Liška	Hradec Králové	zdarma/free admission	
10.00	Hlavní scéna Divadla Drak	Hvězdná show	Star Show	20 min	La compagnie Bakélite	Rennes (FRA)	120 Kč	
10.00 – 12.00	Stan před Divadlem Drak	ARS INSECTA	ARS INSECTA		ARS INSECTA	Hradec Králové	dobrovolné/ voluntary admission	
10.00 – 12.30	Plenér před Divadlem Drak	Animační workshopy	Animation workshops		Sladovna Písek	Písek	dobrovolné/ voluntary admission	
10.00 – 12.30	Plenér před Divadlem Drak	Vodní bar Lalok	Water Bar Lalok		Sladovna Písek	Písek	dobrovolné/ voluntary admission	
10.00 – 19.00	Plenér před Divadlem Drak	Kolotoč Fezbáfe Matěje	Matěj the Carver's Carousel		Řezbář Matěj	ČR	dobrovolné/ voluntary admission	
10.30	Plenér před Divadlem Drak	Moetivi Karavan/ Expedice k domovu	Moetivi Caravan/ Expedition Home	30 min	ProFitArt	Praha	100 Kč	
11.00	Studio Divadla Drak	Lesem	Students of KALD DAMU	40 min	Studenti KALD DAMU	Praha	120 Kč	
11.30	Hlavní scéna Divadla Drak	Hvězdná show	Star Show	20 min	La compagnie Bakélite	Rennes (FRA)	120 Kč	
12.00	Plenér před Divadlem Drak	Moetivi Karavan/ Expedice k domovu	Moetivi Caravan/ Expedition Home	30 min	ProFitArt	Praha	100 Kč	
13.30	Plenér před Divadlem Drak	Moetivi Karavan/ Expedice k domovu	Moetivi Caravan/ Expedition Home	30 min	ProFitArt	Praha	100 Kč	
14.00	Stan před Divadlem Drak	Aucassin a Nicoletta	Aucassin & Nicoletta	55 min	Divadelní spolek LokVar	Praha	90 Kč	
14.00 – 18.00	Open Air šapitó	Bazárek	Bazaar		Bazárek		zdarma/free admission	
14.30 – 16.30	Plenér před Divadlem Drak	Na vlnách hudby	On the Waves of Music		Lektorské oddělení Divadla Drak	Hradec Králové	dobrovolné/ voluntary admission	
14.30 – 19.00	Plenér před Divadlem Drak	Animační workshopy	Animation workshops		Sladovna Písek	Písek	dobrovolné/ voluntary admission	
14.30 – 19.00	Plenér před Divadlem Drak	Vodní bar Lalok	Water Bar Lalok		Sladovna Písek	Písek	dobrovolné/ voluntary admission	
15.00	Šapitó Žižka	Kaleido	Kaleido	25 min	Le Cabaret Nomade	Brno	dobrovolné/ voluntary admission	
15.00	Plenér před Divadlem Drak	Moetivi Karavan/ Expedice k domovu	Moetivi Caravan/ Expedition Home	30 min	ProFitArt	Praha	100 Kč	
15.00 – 19.30	Žižkovy sady	Aktivity pro děti a rodiče	Activities for Children and Parents		Salinger	Hradec Králové	zdarma/free admission	
15.00 – 21.00	Hlavní scéna Klicperova divadla, Hlavní scéna Divadla Drak, Infocentrum v Žižkových sadech	Festivalová hra REGION DRAMOX	Festival game REGION DRAMOX		DRAMOX	ČR	zdarma/free admission	
15.15	Plenér před Divadlem Drak	Červená Karkulka/premiéra	Little Red Riding Hood/premiere	35 min	Divadlo Drak	Hradec Králové, Kyjev	dobrovolné/ voluntary admission	
15.30	Letní scéna Klicperova divadla	Staré pohádky české	Ancient Bohemian Fairy Tales	45 min	Bilkovo kratochvilné divadlo	Hradec Králové	zdarma/free admission	
16.00	Stan před Divadlem Drak	Pohádka lesní	Forest Fairy Tale	45 min	Divadlo b	Praha	90 Kč	
16.00	Studio Beseda	Proces	The Trial	80 min	Divadlo Polárka	Brno	250 Kč	
16.00 – 21.00	Podloubí na Velkém náměstí	Zážitek ve virtuální realitě	Experience in virtual reality	300 min	Holodeck	Hradec Králové	zdarma/free admission	
16.00	Gočárovo schodiště	Tygr Liška a cesta do Oázy	The Tiger Liška and the Journey to the Oasis	60 min	Tygr Liška + Lúza	Hradec Králové	dobrovolné/ voluntary admission	
16.00	Šapitó Žižka	Kaleido	Kaleido	25 min	Le Cabaret Nomade	Brno	dobrovolné/ voluntary admission	
16.30	Plenér před Divadlem Drak	Moetivi Karavan/ Expedice k domovu	Moetivi Caravan/ Expedition Home	30 min	ProFitArt	Praha	100 Kč	
17.00	Divadlo Drak	O bílé laní – křest CD	The White Doe – CD release		Divadlo Drak a Filharmonie Hradec Králové	Hradec Králové	zdarma/free admission	
17.00	Městská hudební síň – Rytířský sál	Přesýpání	Pouring	18 min	Hana Voříšková	Choceň	dobrovolné/ voluntary admission	
17.30	Hlavní scéna Divadla Drak	Expedice: Má láska!	The Expedition: My Love!	50 min	Divadlo Drak	Hradec Králové	150 Kč	
17.30	Atrium Radnice	Klub	The Club	40 min	Ochotnický spolek ŽUMPA	Nučice	dobrovolné/ voluntary admission	
18.00	Městská hudební síň – Rytířský sál	Přesýpání	Pouring	18 min	Hana Voříšková	Choceň	dobrovolné/ voluntary admission	
18.00	Open Air šapitó	koncert		40 min	Malone	Hradec Králové	dobrovolné/ voluntary admission	
18.30	Městská hudební síň	Mišpacha Afterglow	Mišpacha Afterglow	40 min	Monika Tintěrová	Praha	dobrovolné/ voluntary admission	
19.15	Městská hudební síň	Prometheus	Prometheus	40 min	Matouš Adam	Praha	dobrovolné/ voluntary admission	
19.00	Hlavní scéna Klicperova divadla	Tři sestry	Three Sisters	100 min	Slovácké divadlo	Uherské Hradiště	350–390 Kč	
19.00	Městská hudební síň – Rytířský sál	Přesýpání	Pouring	18 min	Hana Voříšková	Choceň	dobrovolné/ voluntary admission	
19.30	Divadelní šapitó	Nezbedný bakalář	The Adventurous Bachelor	150 min	Blidi	Praha	dobrovolné/ voluntary admission	
20.45	Letní scéna Klicperova divadla	koncert		90 min	Mastix	Hradec Králové	zdarma/free admission	
21.00	Jižní terasy	Školní výlet	School Trip	20 min	Václav Bartoš	Hradec Králové	dobrovolné/ voluntary admission	
21.00	Šapitó před Divadlem Drak	koncert		55 min	Kora et le Mechanix	Praha, Liberec	dobrovolné/ voluntary admission	
21.30	Hudební šapitó	koncert		40 min	Anna Beckerová	Hradec Králové, Praha	dobrovolné/ voluntary admission	
22.00	Malé náměstí	Černá sanitka	The Black Ambulance	45 min	Činoherní studio	Ústí nad Labem	150 Kč	
22.00	Městská hudební síň	Jedem s medem!	Running with Honey!	60 min	Geisslers Hofcomedianen	Praha	200 Kč	
22.00	Stan před Divadlem Drak	Vetřelci	Invaders	25 min	La compagnie Bakélite	Rennes (FRA)	120 Kč	
22.15	Atrium Radnice	Wargoš jede do Itálie	Wargoš Goes to Italy	45 min	Meograf Lakatoš	Nové Strašecí, Třtice	dobrovolné/ voluntary admission	
22.30	Hudební šapitó	koncert		60 min	Nessie	Hradec Králové	dobrovolné/ voluntary admission	